

Vastaus valtuustoaloitteeseen "Pidetään kiinni 14 päivän hoitotakuusta"

Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta 22.04.2025 § 27

Aiempi käsittely

Aluevaltuusto 29.10.2024 § 95

Aluevaltuusto 29.10.2024 § 95

Selostus

Valtuuston 29.10.2024 kokouksessa on jätetty valtuustoaloite "Pidetään kiinni 14 päivän hoitotakuusta". Aloitteen ovat allekirjoittaneet Pirjo Alijärvi, Kaisa Lepola, Mia Heinonen, Ranjithkumar Prabhakaran, Reijo Löytynoja, Piritta Järvinen, Johannes Koskinen, Lauri Jormanainen, Johanna Häggman, Petri Hakamäki, Aapo Reima, Tiina Metsäranta, Tarja Kirkkola-Helenius, Tapani Hellstén, Aino-Kaisa Pekonen, Erja Hirviniemi, Juhani Lehto, Alpo Hirvioja, Jan Löfstedt, Karri Vanttaja, Mirka Soinikoski ja Piia Olkinuora.

Valtuustoaloite:

"Reilu vuosi sitten syyskuussa 2023 astui voimaan Marinin hallituksen säätämä 14 päivän hoitotakuu. Aikajänne hoitotakuun osalta lyheni tuolla päätöksellä kolmesta kuukaudesta kahteen viikkoon.

Istuva hallitus on päättänyt luopua 14 päivän hoitotakuusta ja pidentää sitä kolmeen kuukauteen. Tämä päätös on tehty huolimatta asiantuntijoiden vastustuksesta ja selkeästi osoitettavista hyödyistä. Päätös myös ohjaa hyvinvointialueita väärään suuntaan ja pahimmillaan romuttaa aiemman työn palveluiden painopisteen siirtämiseksi raskaista palveluista kohti perustasoa. Lisäksi suun terveydenhuollon hoitotakuuta pidennettäisiin neljästä kuuteen kuukauteen.

Tämä hoitotakuun kiristys neljääntoista vuorokauteen on ollut tärkeä askel sujuvampaan hoitoon pääsyyn. Kanta-Hämeessä uuteen, lyhyempään hoitotakuuseen on elokuun 2024 tilaston mukaan yletty hyvin. THL:n seurannan mukaan hoitotakuun piiriin kuuluvien sairaanhoidollisten käyntien prosenttiosuus 0-7 vrk:n sisällä on 88 % ja 8-14 vrk:n sisällä 6 %. Hoitoon pääsy on parantunut ja hoitojonot ovat lyhentyneet.

Maan hallituksen päätös luopua 14 vuorokauden hoitotakuusta uhkaa heikentää tätä kehitystä ja siirtää ihmiset kolmen ja kuuden kuukauden hoitojonoihin. Tämä ei tuo toivottuja säästöjä, vaan todennäköisesti kasvattaa kustannuksia pitkällä aikavälillä. Hoitojonossa ongelmat pahenevat, eivät parane itsekseen. Myös asiantuntijat ovat pitäneet 14 päivän hoitotakuun säilyttämistä keskeisenä tekijänä perusterveydenhuollon toimivuuden ja terveyserojen kaventamisen kannalta. Nopean hoitoon pääsyn ansiosta terveysongelmiin voidaan puuttua ajoissa, mikä vähentää raskaampien ja kalliimpien hoitomuotojen tarvetta. Pitkät hoitojonot puolestaan altistavat potilaat tilanteille, joissa sairaudet etenevät ja vaativat myöhemmin kalliimpia toimenpiteitä. Viivästynyt hoito pahentaa terveysongelmia ja kuormittaa erikoissairaanhoitoa sekä päivystyksiä.

Me allekirjoittaneet valtuutetut ehdotamme, että hyvinvointialueemme sitoutuu säilyttämään 14 vuorokauden hoitotakuun perusterveydenhuollossa ja 4kk hoitotakuun suun terveydenhuollossa.

Forssassa 29.10.2024"

Puheenjohtajan esitys
Aluevaltuusto päättää merkitä tiedoksi kokouksessa jätetyn valtuustoaloitteen ja lähettää sen aluehallitukselle valmisteltavaksi.

Päätös Aluevaltuusto hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano päätösesitys / aluehallitus

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

--

Terveyden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta 22.4.2025

Valmistelijat

Tulosaluejohtaja, perusterveydenhuollon avopalvelut, Tiina Merivuori, puh. 040 662 9033, tiina.merivuori@omahame.fi

Tulosaluejohtaja, suun terveydenhuolto, Laura Nikkarila, puh. 040 330 5664, laura.nikkarila@omahame.fi

Selostus

Vastaus valtuustoaloitteeseen "Pidetään kiinni 14 päivän hoitotakuusta"

Kiitämme allekirjoittaneita valtuutettuja aloitteesta ja paneutumisesta hoitoon pääsyyn perusterveydenhuollon palveluissa hyvinvointialueellamme.

Pääministeri Orpon hallituksen esittämän ja 1.1.2025 lainsäädännön muutoksen myötä hoitoon pääsy lääketieteellisesti tarpeelliseksi todetun perusterveydenhuollon kiireettömän hoidon, kuntoutuksen ja terveyttä ja hyvinvointia edistävän palvelun sekä todistuksen tai lausunnon laatimista koskevan palvelun ensimmäinen hoito- tai kuntoutustapahtuma on järjestettävä potilaan terveydentila, työ-, opiskelu- ja toimintakyky, palveluiden tarve ja hänen sairautensa tai vammansa ennakoitavissa oleva kehitys huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa, kuitenkin arviointia seuraavien kolmen kuukauden aikana. Tämä hoitotakuun muutos ei koske alle 23-vuotiaita, joiden osalta on edelleen voimassa 1.9.2023 voimaan tulleet aikarajat.

Hoitotakuulainsäädännön muutoksen myötä hyvinvointialueen saamaa valtion rahoitusta karsittiin 4,2 m€. Vuoden 2025 talousarviovalmistelussa tämän mukaisesti annettuun raamiin sovitettu talousarvio olisi edellyttänyt henkilöstökuluista karsimista. Aluevaltuusto päätti 17.12.2024, että talousarvioon lisätään hoidon saatavuuden turvaamiseksi 1,45 m€ vuodelle 2025, mistä osa kohdistuu kuntoutuksen tulosalueelle. Tämän muutoksen myötä tavoitteena on se, että Kanta-Hämeen hyvinvointialue pyrkii mahdollisimman sujuvaan ja tarvepohjaisesti oikea-aikaiseen hoitoon pääsyyn.

Hoitoon ja hoitoon pääsyyn pätee myös terveydenhuollon yleissääntely, kuten potilaan oikeus hyvään hoitoon (potilaslaki 3 §), terveydenhuollon ammattihenkilön velvoite noudattaa lääketieteellisesti perusteltuja menettelytapoja (ammattihenkilölaki 15 §) sekä hyvinvointialueen velvoite

toteuttaa sairaanhoito potilaan lääketieteellisen tai hammaslääketieteellisen tarpeen ja käytettävissä olevien yhtenäisten hoidon perusteiden mukaisesti. Potilaalla on oikeus saada yksilöllinen arvio tutkimustensa tai hoitonsa tarpeesta ja kiireellisyydestä. Hoitoon on päästävä lääketieteelliset ja hammaslääketieteelliset seikat sekä potilaan yksilöllinen tilanne huomioiden kohtuullisessa ajassa.

Potilaan ottaessa yhteyttä terveystalouteen, tekee terveydenhuollon ammattihenkilö hoidon tarpeen arvon, jonka mukaan hoidon kiireellisyys ja tarvittavat jatkotoimet määrittyvät. Hyvinvointialueella noudatetaan kansallisia suosituksia kiireellisen ja kiireettömän hoidon perusteista.

1.9.2023 voimaan tulleen lainsäädännön noudattaminen edellytti perusterveydenhuollon avopalveluissa osin lisätöiden tekemistä ja lisäksi erityisesti lääkäri työvoiman vuokrausta paikkaamaan henkilöstövajetta. V 2024 aikana lääkäripalvelun ostoihin käytettiin 2,4 m€. Talousarviossa 2025 olemme merkittävästi vähentäneet lääkäri työvoiman vuokraukseen varattua rahamäärää.

Nykyisillä rahoituksella emme voi sitoutua lainsäädäntöä tiukempaan hoidon saatavuuteen. Teemme parhaamme käytettävissä olevalla resurssilla. Perusterveydenhuollon avopalveluissa sitoudumme siihen, että hoitoon pääsy on mahdollisimman sujuvaa ja tarpeellisesti oikea-aikaista. Tarjoamme palveluita monipuolisesti, ja asiakkaiden käytössä on monipuoliset chat-palvelut sekä Ensilinja-palvelut perinteisten terveysasemapalveluiden lisäksi.

Helmikuussa 2025 ensimmäinen hoitotapahtuma toteutui alle 7 vrk:ssa 98%:lla 0 – 22-vuotiailla ja 83%:lla 23 vuotta täyttäneillä. Ensimmäisen hoitotapahtuman toteutuminen ikäryhmittäin - Avohilmo: Perusterveydenhuollon hoitoon pääsyn ensimmäisen hoitotapahtuman toteutuminen - THL kuutio- ja tiivistekäyttöliittymä

Suun terveydenhuollon osalta hoitoon pääsee kiireellisissä tilanteissa saman päivän aikana ja kaiken kaikkiaan noin 81,5% asiakkaista pääsi hoitoon alle kolmessa kuukaudessa yhteydenotosta. Täysin kiireettömiksi katsottavat suun ja hampaiston tutkimusajat menevät tällä hetkellä noin 5-6 kuukauden päähän yhteydenotosta.

Teemme kaikkemme turvataksemme asiakkaiden oikea-aikaisen hoitopääsyn. Nykyisillä resursseilla emme kuitenkaan pysty tuottamaan kiireettömiä kokonaishoidollisia tutkimuksia ja niihin liittyviä hoitokäyntejä kaikkia neljän kuukauden sisään. Neljän kuukauden sisään myös kiireettömien suun ja hampaiston tutkimuskäyntien osalta hoitoon pääseminen vaatisi alueelle laskennallisesti 3 hammaslääkäri-hoitaja työparin työpanoksen lisäämisen (kustannus arviolta 300 000 euroa vuodessa).

**Toimialajohtajan/
terveydenhuolto
päättösesitys**

Terveyden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta

1. päättää hyväksyä omalta osaltaan valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen ja esittää sen aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi

2. toteaa omalta osaltaan valtuustoaloitteen käsittelyn päättyneeksi.

Käsittely

Keskustelun aikana Sirpa Ylikerälä teki Alpo Hirviojan ja Tapio Innamaan kannattamana seuraavan muutosesityksen lisäyksenä toimialajohtajan päätösesityksen alkuun:

”Kuten aloitteessa ja vastineessa todetaan, perustason palvelujen hoitoonpääsyn viivytykset lisäävät kasvavien kustannusten riskiä jatkossa. Lautakunta esittää kantanaan

- että kiireellisen ja kiireettömään hoitoon pääsyn aikoja seurataan edelleen tiiviisti perusterveydenhuollon palveluissa
- että kiireettömän hoitoonpääsyn 2 vkon ja suun terveydenhuollossa 4 kk:n määräajoista pidetään pääsääntöisesti kiinni
- että hoitoonpääsyä helpottavia toimintatapoja kehitetään ja mallinnetaan edelleen, että perustason tiimit ja henkilöstö otetaan mukaan tekemään ehdotuksia nopean hoitoonpääsyn turvaamiseksi.”

Koska oli tehty kannatettu muutosesitys, jota ei voitu yksimielisesti hyväksyä, teki puheenjohtaja seuraavan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat käsittelyn pohjana olevaa toimialajohtajan esitystä äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Sirpa Ylikerälän muutosesitystä, äänestävät EI. Puheenjohtaja esitti, että äänestys toimitetaan nimenhuutona. Puheenjohtajan esitykset hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 1 JAA-ääni (Virtanen) ja 11 EI-ääntä (Olkinuora, Mäkilaine, Hirvioja, Innamaa, Kranni, Kortepohja, Räsänen, Saastamoinen, Wiisak, Ylikerälä, Ylitalo).

Puheenjohtaja totesi Sirpa Ylikerälän muutosesityksen tulleen hyväksytyksi.

Päätös

Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta päätti Sirpa Ylikerälän hyväksytyn muutosesityksen mukaisesti seuraavaa:

1. Kuten aloitteessa ja vastineessa todetaan, perustason palvelujen hoitoon pääsyn viivytykset lisäävät kasvavien kustannusten riskiä jatkossa. Lautakunta päätti esittää kantanaan

- että kiireellisen ja kiireettömään hoitoonpääsyn aikoja seurataan edelleen tiiviisti perusterveydenhuollon palveluissa
- että kiireettömän hoitoonpääsyn 2 vkon ja suun terveydenhuollossa 4 kk:n määräajoista pidetään pääsääntöisesti kiinni
- että hoitoonpääsyä helpottavia toimintatapoja kehitetään ja mallinnetaan edelleen, että perustason tiimit ja henkilöstö otetaan mukaan tekemään ehdotuksia nopean hoitoonpääsyn turvaamiseksi.

2. päätti hyväksyä omalta osaltaan valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen päätöskohdan 1 mukaisilla muutoksilla ja esittää sen aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi.

3. totesi omalta osaltaan valtuustoaloitteen käsittelyn päättyneeksi.

Maija Kranni poistui kokouksesta päätöksenteon jälkeen.

Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta piti kokousta tänään pykälän käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus 12.05.2025
734/00.01.03.00/2025

Valmistelija hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396,
katja.tommiska@omahame.fi

Selostus Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta on osaltaan antanut vastauksen valtuustoaloitteeseen "Pidetään kiinni 14 päivän hoitotakuusta".
(JL)

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys Aluehallitus päättää

1. hyväksyä valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen omalta osaltaan seuraavilla muutoksilla:
 - kiireellisen ja kiireettömään hoitoonpääsyn aikoja seurataan edelleen tiiviisti perusterveydenhuollon palveluissa
 - kiireettömän hoitoonpääsyn 2 vkon ja suun terveydenhuollossa 4 kk:n määräajoista pidetään pääsääntöisesti kiinni
 - hoitoonpääsyä helpottavia toimintatapoja kehitetään ja mallinnetaan edelleen, että perustason tiimit ja henkilöstö otetaan mukaan tekemään ehdotuksia nopean hoitoonpääsyn turvaamiseksi.
2. esittää aluevaltuustolle, että se merkitsee valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja toteaa lisäksi, ettei aloite anna aiheita muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Päätös

Täytäntöönpano Päätösesitys / aluevaltuusto

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta